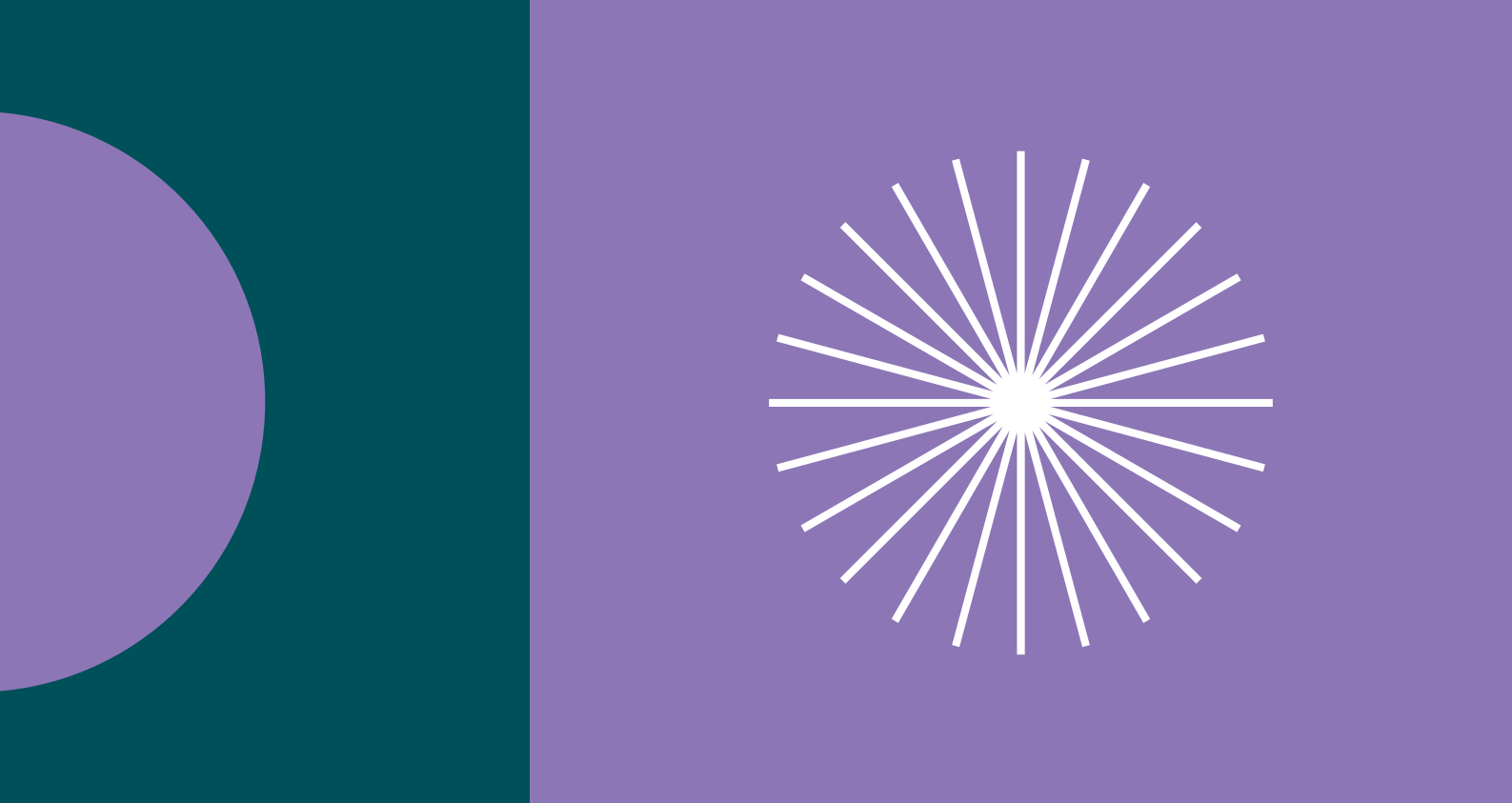
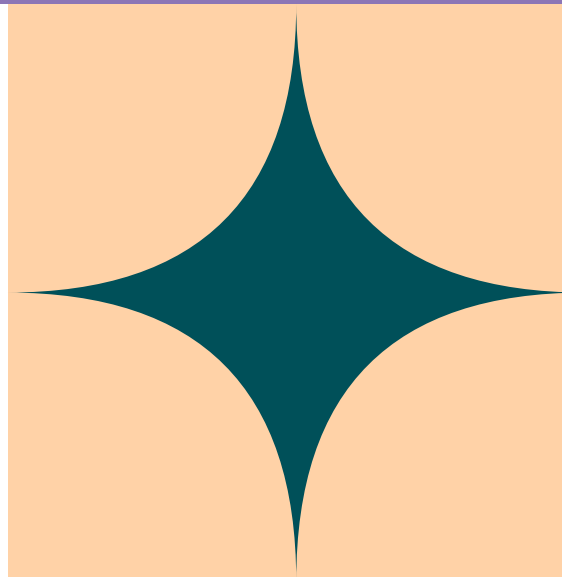
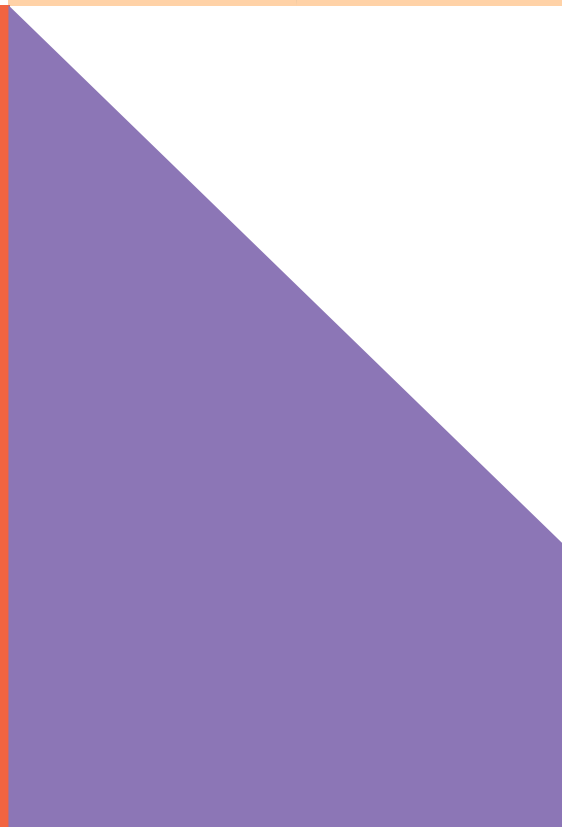

Як зрозуміти, що
УЧЕНЬ ПОТРЕБУЄ
ПСИХОЛОГА-СПЕЦІАЛІСТА

Ольга
Спода

01

Вступне слово

02

**Зміни в поведінці здобувачів освіти
(когнітивний рівень)**

03

**Зміни в поведінці здобувачів освіти
(поведінковий рівень)**

04

4 види підвищеної тривожності

TABLE OF CONTENTS

ВСТУПНЕ СЛОВО

Підлітковий вік і війна

З 24 лютого 2022 року життя українців повністю змінилось. Комусь довелося пережити окупацію, обстріли, втратити житло або близьку людину, хтось виїхав з рідних місць, деякі втратили плани на майбутнє, переосмислили сенс життя. І наші учні не є виключенням. Особливо треба взяти до уваги здобувачів освіти-підлітків.

Під час роботи з підлітками варто врахувати особливості їхнього віку. Фізіологічні зміни в організмі прямопропорційно впливають як на поведінку, так і на сприйняття себе в соціумі. Протягом усього періоду дорослішання самопочуття та психічне здоров'я підлітка чи не найбільшою мірою залежать від батьківської турботи та безперервного виховного процесу. Добрі стосунки з викладачами, класними керівниками, батьками та опікунами — ключовий фактор нормального розвитку та психічної рівноваги неповнолітньої людини.

Час від часу ви можете помічати, що поведінка та настрої учня/учениці змінилися або його/її улюблені справи перестали приносити їй/йому задоволення. Це вас непокоїть, але ви не знаєте, чим допомогти. Деякі з таких змін можуть бути цілком нормальними ознаками стадії розвитку та дорослішання, через яку саме проходить підліток, проте якщо такі стани продовжуватимуться декілька тижнів та заважатимуть його/її нормальній життєдіяльності, необхідно звернутися по допомогу.

1

Учень дуже
засмучений або
замкнений
протягом понад
два тижні

ЗМІНИ В ПОВЕДІНЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

*КОГНІТИВНИЙ
РІВЕНЬ*

2

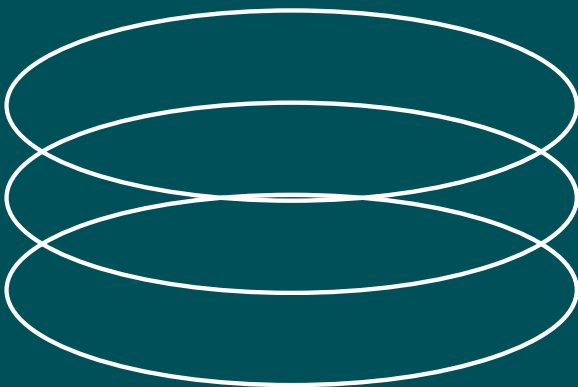
Учню вкрай важко
сконцентруватися
або спокійно
всидіти на місці;
безініціативність
та відчуття
безпорадності

3

Звичні
повсякденні
справи та заняття
викликають в
учня сильне
хвилювання або
страх

4

Через різкі
перепади настрою
в учня виникають
проблеми у
стосунках з
родиною та
друзями

1

Значне погіршення успіхів в навчанні, апатія, неуважність на уроках та сонливість

ЗМІНИ В ПОВЕДІНЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ПОВЕДІНКОВИЙ РІВЕНЬ

2

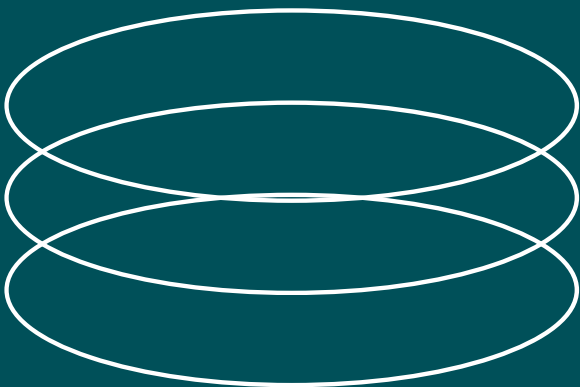
Нездорове ставлення до їжі: їсть дуже багато, або дуже мало, або занадто напружено займається спортом з метою скинути вагу

3

Робить спробу або планує завдати собі шкоди, або говорить про суїцид, проявляє агресію

4

Бере участь у бійках або демонструє сильне бажання завдавати шкоди іншим

**ОСНОВНА
ОЗНАКА ТОГО,
ЩО ВАРТО
ЗВЕРНУТИСЬ ДО
СПЕЦІАЛІСТА -
РІЗКА ЗМІНА В
ЗВИЧКАХ І
ПОВЕДІНЦІ
УЧНЯ**

4 види підвищеної тривожності

01.

УЧНІ, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ ВАЖКУ ВТРАТУ, АЛЕ ЗАРАЗ ПЕРЕБУВАЮТЬ У БЕЗПЕЦІ

Ці учні втратили одного чи обох батьків, близьких родичів, друзів, хороших знайомих, були учасниками або свідками жорстокості, насильства. Можливо, вони пройшли через фільтраційний табір, втратили дім чи вимушені були швидко покинути його, щоб врятуватися. **Вони можуть переживати стадію гострого горя, заціпеніння, депресії чи перебувати вже в порівняно стабільному стані.** Такі учні потребують особливої, але ненав'язливої уваги з боку дорослих та психологічного супроводу

02.

УЧНІ, ЯКІ ПОКИНУЛИ КРАЇНУ ЧЕРЕЗ ЗАГРОЗУ ВОЄННИХ ДІЙ

Переважно їм доводиться долати довгий шлях до нового місця перебування, що стає доволі сильним потрясінням. **Вони часто сумують за Україною, близькими, друзями, домом, домашніми тваринами, звичним способом життя і комфортом.** Частина з них навчається дистанційно, що може створювати певний дискомфорт та бути причиною перевантаження.

03.

УЧНІ ІЗ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ ЧИ ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ ПІД ЗАГРОЗОЮ РАКЕТНИХ УДАРІВ

Через постійну фізичну небезпеку вони **вимушені весь час відстежувати, що відбувається навколо, піклуватися про себе та інших дітей, а іноді й про безпорадних дорослих.** Через це часто не мають можливості навчатися чи відвідувати училище навіть у дистанційному форматі. Потребують фізичної і психологічної допомоги в організації навчання, підтримки з боку фахівців — кризових психологів. Такі діти страждають від втрати можливості спілкування з однодумцями, друзями та авторитетними дорослими.

04.

УЧНІ, ЧИЇ РІДНІ СЛУЖАТЬ У ЗСУ АБО НА ІНШИХ СЛУЖБАХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ РИЗИКАМИ ДЛЯ ЖИТТЯ

Цих учнів постійно переслідують страхи, нав'язливі думки (румінації) й тривога за рідних. **Вони потребують уваги до свого актуального стану, підтримки й допомоги в перемиканні уваги та мотивації в навчанні.**

! ВАРТО ЗВЕРНУТИ УВАГУ

Часто «воєнний» досвід учнів поєднує декілька ознак із вищенаведених категорій. Наприклад, дитина, яка пережила втрату чи перебувала в окупації, має родичів, які служать в ЗСУ або на інших службах, пов'язаних із ризиками для життя. Це посилює вплив несприятливих чинників на учня і позначається на сприйнятті ним дійсності, мотивації й системності в навчанні. Така дитина перебуває в стані депресії чи гострого горя, а дорослі через брак часу чи сил можуть не помітити змін у її поведінці й пропустити критичний стан. Тому ми, педагогічні працівники, маємо розуміти, як визначити, що дитина потребує додаткової допомоги, і вчасно направити її до фахівця чи просто підтримати.

ОЛЬГА СПОДА

Практичний психолог

ДПТНЗ "Чернігівське
вище професійне
училище побутового
обслуговування"

